

Obsah

ÚVOD	9
1 EXPRESIVNÍ TERAPIE	11
1.1 Stručné vymezení jednotlivých terapií	11
1.2 Expresivní terapie v kontextu dalších věd	12
1.2.1 Pedagogika	13
1.2.2 Psychologie	13
1.2.3 Psychoterapie	13
1.2.4 Umění	14
1.3 Expresivní terapie na Slovensku	14
1.4 Expresivní terapie v České republice.	15
2 ARTETERAPIE.	16
2.1 Arteterapie v mezinárodním kontextu	17
2.1.1 Spojené státy americké	17
2.1.2 Evropa	18
2.2 Individuální a skupinová arteterapie	19
2.3 Historie arteterapie	19
2.4 Diagnostika v arteterapii	21
2.5 Arteterapie a supervize	23
2.6 Směry v arteterapii	24
2.6.1 Psychodynamické směry	24
2.6.2 Psychoedukační směr	25
2.6.3 Humanistické směry	26
2.6.4 Systemický směr	28
2.6.5 Integrativní směr	28
2.7 Metody v arteterapii	29
2.7.1 Imaginace	29
2.7.2 Animace	29
2.7.3 Koncentrace	30
2.7.4 Restrukturalizace	30
2.7.5 Transformace	31
2.7.6 Rekonstrukce	31
2.8 Artefiletika	31
2.8.1 Teoretická východiska artefiletiky	32
2.9 Možnosti využití arteterapie v praxi	34
2.9.1 Techniky v arteterapii	35

2.10 Kazuistika	41
2.11 Možnosti výzkumu	45
3 METODA PRÁCE V HLINĚNÉM POLI®	47
3.1 Senzomotorický proces a hliněné pole	48
3.2 Kazuistika	49
3.2.1 Kontext případové studie a terapeutických sezení	49
3.2.2 Příběh Alenky: Biografie a psychologická diagnostika	50
3.2.3 Vztahové podmínky v době terapie	50
3.2.4 Jevy pozorované v kazuistice	51
3.2.5 Začátek terapie	52
3.2.6 První dvě sezení	52
3.2.7 V dalších sezeních	56
3.2.8 Shrnutí	62
3.2.9 Závěr	63
3.3 Možnosti výzkumu	63
4 HRA JAKO TERAPEUTICKÝ NÁSTROJ VE SPECIÁLNÍ PEDAGOGICE	64
4.1 Terapie hrou	64
4.1.1 Teorie terapie hrou	66
4.1.2 Techniky terapie hrou	71
4.1.3 Cílová skupina terapie hrou	74
4.1.4 Herní práce v nemocnici	76
4.2 Kazuistika	79
4.3 Možnosti výzkumu	93
4.4 Závěr	95
5 DRAMA A EXPRESIVNÍ TERAPIE	97
5.1 Bibliodrama	98
5.2 Situace u nás a na Slovensku	99
5.3 Historie a typy Bibliodramatu	100
5.3.1 Bibliodrama orientované na text	100
5.3.2 Pastoračně zaměřené Bibliodrama	100
5.3.3 Hagiodrama	101
5.3.4 Mimesis	101
5.3.5 Psychodramatické Bibliodrama	101
5.3.6 Bibliodrama jako pastoračně psychologická práce s Biblí	102
5.3.7 Bibliodrama orientované na proces a výchovnou dramatiku	102

5.3.8	Metoda Midraš P. Pitzeleho	102
5.4	Metody a techniky v Bibliodramatu	103
5.4.1	Metody zaměřené na práci s tělem	104
5.4.2	Výtvarné metody	108
5.4.3	Hudební metody	110
5.4.4	Slovní metody	111
5.4.5	Dramatické metody	113
5.5	Práce s biblickými postavičkami	114
5.5.1	Vyjadřovací možnosti postaviček	114
5.5.2	Postavičky v prostoru	116
5.5.3	Možnosti zpracování biblického textu postavičkami	117
5.6	Kazuistika: využití práce s biblickými postavičkami u budoucích pedagogů – učitelů	118
5.7	Možnosti výzkumu	123
6	VLIV TVŮRČÍHO PSANÍ NA OSOBY S POSTIŽENÍM	124
6.1	Tvořivost a osoba s postižením	124
6.2	Tvůrčí psaní	125
6.3	Bariéry tvořivosti ve tvůrčím psaní	128
6.3.1	Percepční bariéry	128
6.3.2	Bariéry kultury a prostředí	128
6.3.3	Emocionální bariéry	129
6.3.4	Intelektové a výrazové bariéry	130
6.4	Tvůrčí psaní v procesu rozvoje komunikační a literární kompetence u osob s postižením	130
6.5	Možnosti využití metody tvůrčího psaní u osob se souběžným postižením	132
6.6	Kazuistika	132
6.7	Realizace a interpretace výzkumu	134
6.8	Z výzkumných studií	148
ZÁVĚR		152
Shrnutí		155
Summary		155
Seznam obrázků		156
Literatura		157
Rejstřík		166